

Unió General de Treballadors
de Catalunya

Sinistralitat Laboral a Catalunya

Valoració comparativa durant la crisi econòmica

Secretaria de Política Sindical

Maig 2010

1. Dades rellevants

- A Catalunya, durant el primer trimestre del 2010, s'han produït **67.447** accidents laborals, un **3%** més que durant el primer trimestre del 2009, el que suposa que es produeixen a Catalunya **44** accidents per hora.

Tenint en compte que les persones afiliades a la Seguretat Social han disminuït, hem calculat¹ que l'accidentalitat augmenta gairebé un **7%**; és a dir, **4 punts** més que les dades oficials.

En els tres primers mesos de l'any hi ha hagut **2.180 accidents** per cada 100.000 persones treballadores; en canvi, l'any passat es van produir **134 accidents menys** per cada 100.000 persones.

- Els accidents laborals s'incrementen en tots els sectors d'activitat, menys a l'agricultura.

Les persones que treballen a la indústria són les que més risc tenen de patir accidents ja que s'han produït **3.403** accidents per cada 100.000 persones treballadores.

- No hi ha cap territori a Catalunya on hagi disminuït la sinistralitat laboral.

Les persones que treballen a la demarcació de Barcelona tenen més risc de patir accidents. Durant aquest primer trimestre s'han produït **2.238** accidents per cada 100.000 persones treballadores.

- El cost de la sinistralitat per dia al primer trimestre del 2010 augmenta un **16.91%** respecte el primer trimestre del 2009.
- Del total del cost d'un accident, les persones treballadores assumeixen el **61%** del seu cost.

¹ Hem calculat el número d'accidents produïts per cada 100.000 persones treballadores (índex d'incidència). Per a fer aquest càlcul es té en compte l'afiliació: accidents x 100.000 / afiliació

La Sinistralitat laboral durant la crisi econòmica

Dades generals

A Catalunya s'han produït durant els tres primers mesos d'aquest any **67.447² accidents**, un **3% més que durant el primer trimestre del 2009**.

El nombre d'accidents totals és alarmant, ja que suposa que a **Catalunya s'han produït de mitja 44 accidents per hora** (i això sense tenir en compte que els primers dies de l'any eren festius).

Les dades que presenta el Departament de Treball (67.447 accidents) no contemplen la destrucció d'ocupació que s'ha produït en els últims períodes (s'ha reduït el nombre de persones afiliades a la Seguretat Social); per tant, si tenim en compte aquesta variable podem dir que, **l'accidentalitat ha augmentat gairebé un 7%³; és a dir, gairebé 4 punts més que les dades oficials:**

Tipus	I trimestre '09	I trimestre '10	Variació %
Accidents (2)	65.440	67.447	3,1%
Accidentalitat (3)	2.046	2.180	6,6%
Afiliació (4)	3.198.600	3.093.710	-3,3%

Les dades d'accidentalitat, de l'anterior taula, mostren que durant els tres primers mesos del 2010 es van produir **2.180 accidents per cada 100.000 persones treballadores**; en canvi, en el primer trimestre del 2009 aquest xifra va ser un pèl inferior (**2.046 accidents**), tot i haver més població treballant.

Tipologia dels accidents

La nota positiva, segons el Departament de Treball, és que els accidents –tant lleus, greus com mortals- han disminuït respecte els tres primers mesos del 2009 i únicament els que s'han incrementat són els accidents sense baixa.

Doncs bé, **les dades oficials no són reals perquè no tenen en compte els gairebé 105.000 llocs de treball que s'han destruït a Catalunya entre el primer trimestre del 2009 i el del 2010:**

² **Accidents.** Dades extretes del Departament de Treball. Aquestes xifres inclouen els accidents en jornada de treball amb baixa (lleus, greus i mortals) i els sense baixa; i els accidents in itinere (lleus, greus i mortals).

³ **Accidentalitat** (o índex d'incidència). És el número d'accidents de treball per cada 100.000 persones treballadores. El càlcul és: accidents x 100.000 / afiliació.

⁴ **Afiliació** (règim general, règim especial de la mineria del carbó i el règim especial agrari) Dades extretes de l'Idescat.

Tipus	Nº d'accidents per cada 100.000 persones treballadores		Variació
	I trim '09	I trim '10	
Lleus	1.042	987	-5,3%
Greus	10	9	-10%
Mortals	1,0	1,2	0,2%
Sense baixa	992	1.184	19,3%
Totals	2.046	2.180	6,6%

Els accidents mortals produïts a la feina no disminueixen.

Aplicant la variable d'afiliació, els accidents mortals no han disminuït (les dades oficials indiquen que s'ha produït un accident menys que al primer trimestre del 2009) sinó que segueixen tendint a augmentar lleugerament.

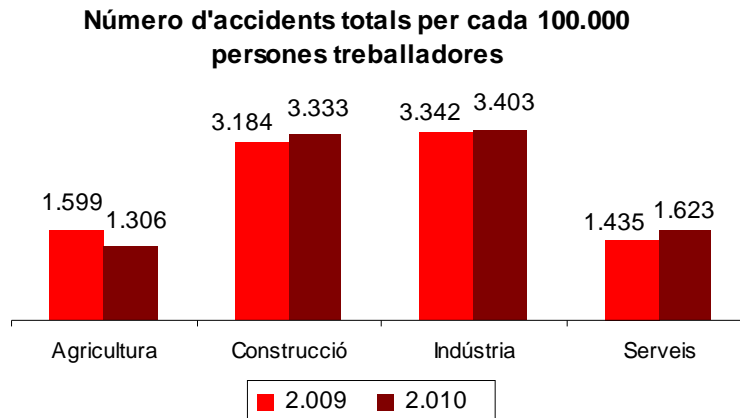
La davallada dels accidents lleus i greus és insuficient.

Comparant les dades del primer trimestre del 2010 amb les del 2009: **només s'ha produït un accident greu menys per cada 100.000 persones i 55 accidents lleus menys per cada 100.000 persones treballadores.**

És moment de plantar cara. La crisi no pot afectar la salut de les persones treballadores a causa de la falta d'inversió de les empreses en la prevenció de riscos. La destrucció d'ocupació fa augmentar la càrrega de treball de molts treballadors i treballadores.

Sectors⁴

L'accidentalitat laboral s'incrementa en tots els sectors d'activitat, a excepció de l'agricultura:

Les persones que treballen a la indústria són les que més risc tenen de patir accidents. Durant els tres primers mesos del 2010 s'han produït 3.403 accidents per cada 100.000 persones treballadores.

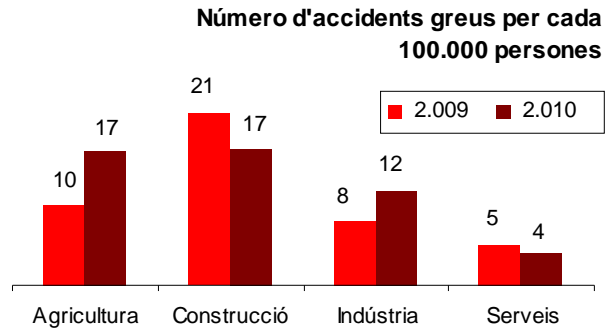
Si comparem les dades del 2010 amb les del 2009, els sectors on més ha pujat l'accidentalitat són els serveis i la construcció.

⁴ Les dades de sinistralitat per sectors no contemplen els accidents in itinere. El Departament de Treball no facilita, en la seva base de dades, aquest creuament de dades.

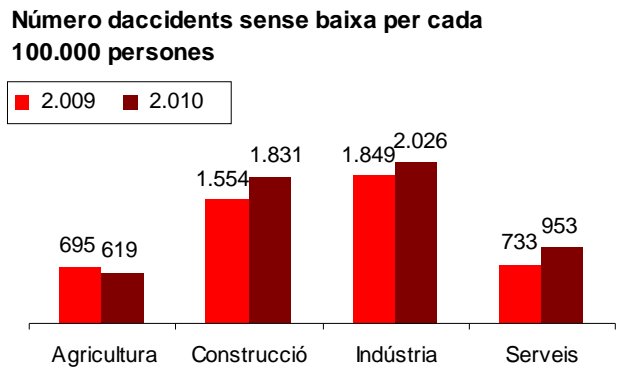

Entrant més en el detall del tipus d'accidents per sector d'activitat destaquem les següents:

⚠️ Les persones que treballen a l'agricultura i a la indústria tenen més risc de patir accidents greus. Durant aquest primer trimestre del 2010 els accidents d'aquest tipus han augmentat en aquests dos sectors d'activitat.

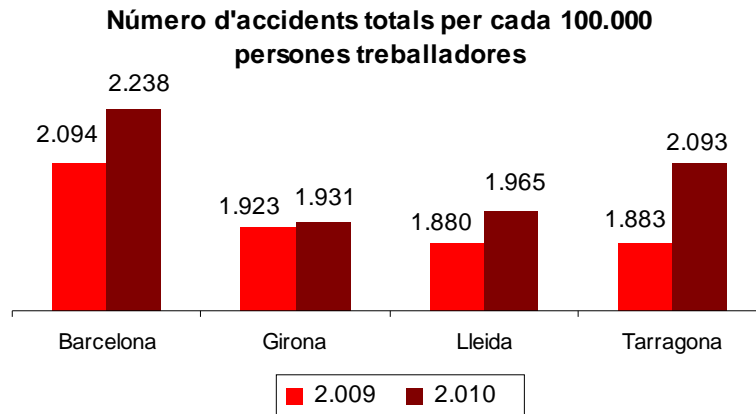

⚠️ Els accidents sense baixa són els més comuns en tots els sectors d'activitat, i menys a l'agricultura, en la resta de sectors augmenten trimestre rere trimestre.

Territoris

No hi ha cap demarcació a Catalunya on hagi disminuït la sinistralitat laboral:

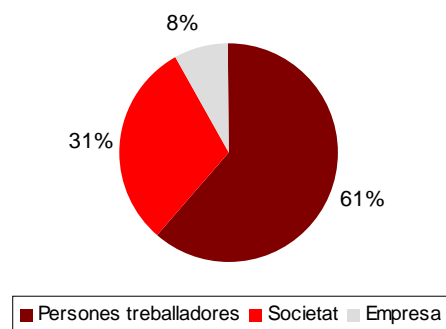
- **Tarragona és la demarcació on ha crescut més la sinistralitat laboral** respecte el primer trimestre del 2009. Aquest 2010 s'han produït 2.093 accidents que suposa un augmentat de l'11% (al 2009 es van produir 1.883 accidents).
- **Les persones que treballen a la demarcació de Barcelona tenen més risc de patir accidents** ja que s'han produït 2.238 accidents per cada 100.000 persones; en canvi, les persones que treballen a Girona tenen menys risc de patir accidents (1.931 accidents per cada 100.000 persones treballadores).

El cost de la sinistralitat⁵

Qui es fa càrrec dels costos dels accidents laborals?

Les persones treballadores assumeixen la major part del cost dels accidents laborals.

TIPUS DE COST	CONCEPTE	QUÈ NO TÉ EN COMPTE EL CÀLCUL
61% a càrrec de les pròpies persones treballadores	Quantifica en termes econòmics el dolor i el patiment de la persona accidentada	Els costos col·laterals que es generen; com la repercussió psicològica o econòmica dels familiars
31% a càrrec de la societat	Costos mèdics i de rehabilitació.	Caldria incloure la part que correspongués de pensions de viduïtat i orfanat.
8% l'assumeix l'empresa	Cost de les hores suplementàries, costos de substitució i formació.	La càrrega de treball que assumeixen els companys de feina de la víctima

Aproximació del cost dels accidents del I Trimestre del 2010

Fent una aproximació del **cost de la sinistralitat⁶** del primer trimestre del 2010 respecte el mateix període del 2009, aquest **augmenta un 16,91%** (i això que no contempla la davallada de l'ocupació), tot i que els accidents que considerem per a aquest càlcul (accidents amb baixa i in-itinere) **disminueixen un 8,53%**.

La durada mitjana dels processos d'incapacitat temporal augmenten un 32,59%.

En el primer trimestre del 2009 la sinistralitat va suposar un cost que representava el 0,30% del PIB i en el primer trimestre del 2010 va representar el 0,38%.

Si fem la mateixa aproximació però per **demarcacions⁷**, el **cost de la sinistralitat per dia** experimenta la mateixa davallada que el cost calculat per Catalunya (dades sense contemplar la davallada de l'ocupació). El mateix succeeix amb la **durada mitjana dels processos d'incapacitat temporal**, en tots els casos **augmenta**.

⁵ Les dades d'aquest apartat han estat extretes del document dels costos de la sinistralitat presentat pel Departament de Treball. Les dades que han fet servir per a calcular els costos laborals són del 2008.

⁶ El cost de la sinistralitat laboral està calculat segons la regla de Wilson; segons la qual, el cost real d'un accident és 5 vegades el seu cost directe.

⁷ El cost de la sinistralitat laboral per demarcacions s'obté del càlcul aproximat del cost laboral dia per demarcacions utilitzant les dades del salari mig a Catalunya per demarcacions de l'any 2008 de l'Agència Tributaria.

Demarcació	Variació % I trim '09-I trim '10		
	Durada del procés IT per AT i MP	Cost de la sinistralitat laboral (Wilson)	Accidents de treball
Catalunya	32,6%	16,9%	-8,5%
Barcelona	30,0%	23,8%	-8,0%
Girona	46,7%	35,4%	-11,5%
Lleida	50,0%	41,2%	-9,9%
Tarragona	33,1%	26,2%	-9,1%

Pel que fa al percentatge que representa **el cost de la sinistralitat en relació al PIB a totes les demarcacions augmenta**, menys a la demarcació de Tarragona que es manté.

Demarcació	% del PIB (Wilson)	
	I Trimestre 2009	I Trimestre 2010
Catalunya	0,30	0,38
Barcelona	0,24	0,30
Girona	0,02	0,03
Lleida	0,01	0,02
Tarragona	0,03	0,03

